Ч. 155 Четвер 14 (26) липня 1894. Рік IV.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і гр. кат. сьвят) о 5-ій годині по полудни.

Редакция і Адміністрация: улиця Чарнецкого ч. 8.

Письма приймають ся лиш франковані.

Рукописи звертають ся лиш на окреме жадане і за зложенем оплати почтової.

Рекламациї незапечатані вільні від оплати почтової.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додаток до „Ґазети Львівскої“.

Передплата у Львові в Адміністрациї „Ґазети Львівскої“ і в ц. к. Староствах на провінциї:
на цілий рік зр. 2·40
за пів року зр. 1·20
на чверть року „ —·60
місячно . . „ —·20
Поодиноке число 1 кр.

З почтовою пересилкою:
на цілий рік зр. 5·40
на пів року зр. 2·70
на чверть року зр. 1·35
місячно . . „ —·45
Поодиноке число 3 кр.

Ухвали двох з'їздів.

II. З'їзд польских літератів і денникарів відбував ся у Львові від дня 18 до 22 с. м. З'їхало ся до 300 осіб, женщин і мужчин; між ними був з Русинів др. Іван Франко, з Чехів: поет Врхліцкий, письменник Єлінек, директор театру Шуберт і писателька п. Прайс.

Секциї полагоджували поодинокі справи, а з'їд цілий приняв такі ухвали: З'їзд бажає, щоби край взяв на себе львівский театр польский, вибудовав відповідний будинок і старав ся о орґанізацию театру, прихильну розвоєви сцени. Театр польский призначений передовсім для польскої штуки, хоч не виключно. Добро і інтереси суспільности повинні висше ставитись, як касові доходи. Обовязком польских сцен спомагати розвій висших родів штуки. Редакциї ґазет повинні дбати о добру критику театральну. — В оброблению і викладах новійшої літератури польскої і рускої треба звернути увагу на їх взаїмні відносини і слідити за ними порівнуючою межинародною методою. То були важнійші ухвали секциї літератскої.

Секция для просьвіти народу ухвалила: З'їзд годить ся на то, що в теперішнім положеню народнім першим обовязком народного письменства єсть: змагати до вироблення у народу почутя народного і зрозуміня прав та обовязків горожаньских. З'їзд заявляє, що просьвіта народна і праця, щоби з народу зробити добрих горожан, то не поле для партийних спорів і не треба їх надуживати до цілий партийних. Популярна література повинна доставити народови як найбільше предметових відомостий з поля щоденних потреб практичного житя і з поля науки і житя публичного. Популярна література не повинна нарушувати традицийних чувств релїґійних і суспільних понять народу, коли не хоче звести єго з дороги народної. Література популярна, призначена для осьвіти народу (люду) повинна опирати ся на сучасній науці, не обтинати єї і не фалшувати. Публичні інституциї, спомагані з фондів краєвих, котрих цілею єсть ширене народної осьвіти, не повинні служити нїякому сторонництву, але спомагати змаганя всіх орґанізаций, що старають ся о просьвіту народну, відповідно до їх ретельної праці і осягнених результатів. В інтересї розвою ґазет народних почитности їх і суспільного вплцву була би потрібна децентралізация редакций, значить, они повинні містити ся по ріжних місцях в краю, а не в однім місті.

Друкарнї і народні ґазети спомагають розвій просьвіти народної, тому в Австриї потрібно зміни 1 уступу 15 ординациї промислової, щоби промисл друкарский і книгарский був свобідний. Треба познакомлювати польский нарід з творами єго знаменитих письменників, о скілько они зрозумілі для люду і можуть причинити ся до піднесеня осьвіти і моральности. Такі твори треба старанно добирати, відповідно змінити і пояснити і як найтанше продавати.— На осьвіту робітників і промисловців по містах і в місцях фабричних треба звернути велику увагу. — Дальші ухвали сеї секциї відносили ся до польского населеня на Шлезку.

Секция для справ денникарских пристала на то, що прасу заграничну треба конче докладно інформувати про відносини польскі. Оплата стемпля денникарского єсть надто великим оподаткованєм праси, тому секция завізвала репрезентантів краю, щоби старали ся о скасоване денникарского стемпля. Урядження з'їздів літератско-денникарских в означених речинцях вважає ся потрібним і пожиточним. Треба завести звичай, щоби в ґазетах по змозї кожда важнійша статя була підписана автором єї по імени; а в літературних ґазетах кожда річ повним іменем. (То у Русинів придав би ся передовсім такий звичай, щоби люди не стріляли зпоза плота, та не лякали ся показати і себе перед сьвітом, коли не бояли ся друковати своїх річий).

Секция язикова ухвалила просьбу до краківскої Академії наук о управильнене польскої правописи (о тім згадували ми вже в новинках); відтак висказала бажане, щоби в граматиках і читанках шкільних увагляднено також народні говори польскі. Треба видати словар правописний, приступний і зрозумілий. Треба уложити і видати докладний квестіонар етноґрафічний, докладну бібліоґрафію етноґрафічну, перегляд осягнених результатів на тім поли: треба видати мапу диялєкто-льоґічно-етноґрафічну, котра вказувала би околиці більше і менше пізнані під кождим взглядом, і треба видобути матеріял фолькльористичний зі старого польского письменства. Секция вважає конче потрібним заложене товариства народописного, котре би занимало ся систематично розслїдом народу — і вибирає в тій цїли комісию, до котрої належить і др. Іван Франко.

Всї секциї на спільнім засїданю ухвалили, що треба заложити товариство взаїмної помочи літератів і денникарів.

---

33)

Матїй Сандорф.

(Повість Юлія Верна).

(Дальше).

Була перша година сполудня, коли Петро пустив ся улицею Страдоне в долину до порту в Ґружу.

Коли переходив попри Торонталїв двір, пристанув на хвильку, лиш на хвильочку, та повів очима по круглім павільоні, котрого вікна виходили на улицю. Заслони були спущені. Дім не міг би був лїпше бути позамиканий, коли-б в нїм і нїхто не мешкав.

Петро Баторий, що не так був пристанув, як радше ішов поволїйше, пустив ся тепер скоренько дальше. Але єго не спускала з очий якась жінка, що ходила то сюди то туди по другім боці улиці по тротоарі.

Була то особа високого росту; могла мати сорок до пятьдесять літ. Она ішла мірним кроком, майже механїчно, як коли-б мала колоди, а не ноги. Тота чужа женщина, — а то можна було легко пізнати по єї брунявих і грубих косах та по єї марокканьскій барві лиця — мала на собі якийсь темний плащ, а капузу від него натягнула на голову, прибрану цехінами [1]. Чи то була циганка, чи Єгиптянка, чи може якась Індийка родом? На певно не можна було того сказати, бо богато людий буває подібних до себе. Але на всякий случай не ходила она за прошеним хлїбом і певно не була би взяла милостинї, коли-б єї хто їй давав. Она волочила ся тут, щоби знов на власну руку, або з припорученя когось иншого пильнувати всего і шпіґувати за всїм, що діяло ся в дворі Торонталя та в улици Марінеля.

Скоро побачила молодого чоловіка, що ішов через Страдоне як до Ґружа, пустилась за ним, але так, що й не спускала єго з очий, і не можна було пізнати, що она ходить за ним слїд в слїд. Впрочім Петро Баторий був занадто задуманий, як щоби міг зважати на то, що по за ним діє ся. Коли перед домом Торонталя став іти поволїйше, то она й собі ішла поволїйше; коли пустив ся скорійше дальше, то й она ішла скорійшим ходом.

Прийшовши до першого дубровницкого валу, перейшов борзо через него, але не позбув ся тої женщини. За випадовою брамою знайшла она єго знову на гостинцї до Ґружа та ішла за ним може на двайцять кроків далеко бічною стежкою, висадженою деревами.

В той сам час їхав і Сіляс Торонталь в отвертім повозї до Дубровника. Він мусів конче минати ся тут з Петром Баторим.

Коли Марокканка побачила їх обох, пристанула. Може думала, що они станут та будуть говорити з собою. Очи їй аж засьвітили ся і она сховала ся за дерево. Ба, але хоч би они щось і говорили з собою, хиба-ж могла би она щось почути?

Але они один другого не зачепили. Сіляс Торонталь побачив Петра Баторого може на двайцять кроків перед собою. Сим разом не відклонив ся єму навіть так, як тогди на гребли в Ґружу, коли ішов з донькою і вже мусїв відклонити ся. В тій хвили, коли молодий мужчина здоймав капелюх, він задер голову, а повіз пігнав з ним попри Петра до Дубровника.

Чужинниця виділа все дуже добре; по єї безчувственнім лици пересунув ся лиш легкий усьміх.

Петро Баторий, очевидно більше засумований, як угніваний поступованєм банкіра ішов поволи і не оглядав ся.

Марокканка ішла здалека за ним; майже можна би було почути, як она сказала сама до себе по арабскі:

— Ще час, щоби він прийшов.

В чверть години опісля станув Петро на гребли в Ґружи. Постояв там хвильку, щоби придивити ся елеґантному яхтови, котрого горішна хоругов ледви що повівала у слабім вітрі.

— Звідки може бути той доктор Антекірт? — подумав він сам собі. — Фляґа [2] менї не звістна.

---

[1] Давні монети.

[2] Фляґою називає ся чотирогранна, довша як ширша, вовняна хоругов, котру мусить вивішувати кождий корабель, щоби пізнати по нїй з

Перегляд політичний.

Постановою з дня 27-ого червня Є. В. Цісар призволив утворити в осени сего року чотири нові полки піхоти в Босні і Герцеґовині, котрі будуть складатись з тамошних мешканців.

В справі димісиї австрийского посла в Букарешті ґр. Ґолуховского пише Fremdenblatt: „Звертають нашу увагу на вість з Будапешту, мов би теперішний посол в Букарешті, ґр. Ґолуховский, мав незадовго опустити своє становище, а то за-для мало енерґічної постави, яку займив супротив румуньского руху. Яко єго наслідника називають леґацийного радника ґр. Теодора Зіхіого. Після засягнених нами інформаций, ті вісти хибні. Сли по осьмолітнім урядованю в Букарешті він бажає собі з родинних взглядів одержати довшу відпустку, то сего не можна вводити в яку-небудь звязь з єго урядовою діяльностию, тим менше, що ґр. Ґолуховский недавно одержав доказ найвисшого признаня в формі високої декорациї. А щоби ґр. Зіхи мав бути призначений на наслідника ґр. Ґолуховского, о тім втаємнені круги не знають нічого“.

Урядово доносять, що послідними днями на передмістю Виногради в Празї увязнено чотирех анархістів, що пробували виробляти материї вибухові. При ревізиї найдено в їх хатах богато письм і брошур анархістичних. Крім того увязнено декотрих омлядінїстів в Новім Бидзові, Жижкові і Ліберецу, що занимали ся також виробом материй вибухових. Всїх увязнено.

Поголоска, що між Хіною і Японом вибухла війна, показує ся неправдивою, хоч положене взагалї є критичне.

Новинки.

Львів дня 25 липня.

— **Фалшиві гроші.** Міністерство судівництва розіслало до всїх судів обіжник, в котрім констатує, що фальшиві монети курсують в значній скількости. З огляду на се, що незадовго пустить монетарня в обіг богато монети металевої, взиває Міністерство суди, щоби звертали пильнїйшу увагу на обіг фальсифікатів.

— **Лік против укушеня скаженого пса** подає 82-лїтний лїсничий Гастель в Австриї. Він пише: „Не хочу мого випробованого средства против укушеня скаженого пса брати з собою до гробу і длятого подаю єго до прилюдної відомости. Се послїдна прислуга, яку можу сьвітови зробити. Бере ся теплого винного оцту і лїтної води, вимиває ся тим раду і висушує ся. Відтак наливає ся на рану кілька капель хльороводової кислоти, бо всї мінеральні кислоти нищать отрую слини.“

— **Дивний дощ.** З Хирова доносять до львівского Przegląd-а о такій незвичайній пригоді: В середу, дня 18 липня о 2-ій годині з полудня при цїлком спокійнім воздусї пустив ся зливний дощ, що тревав пів години. По дощи зачали кури дуже покванно збирати щось з землї. Се звернуло увагу деяких людий. Показало ся, що з дощем упали маленькі звіздочки, котрі мали смак тїста.— Одну таку зьвіздку прислав кореспондент до редакциї Przegląd а. Она має три міліметри проміру, єсть шестибічна, дуже правильно збудована і має в середині маленьке заглублене.

— **Тучі і гради.** З Сокаля доносять, що дня 14 липня вечером навістив град в тамошнім повіті громади Радванцї і Яструбицю та значно ушкодив земні плоди; — дня 16 липня рано перейшла градова хмара понад місцевостями: Русин, Хлопятин, Миців, Перемислів, Вижлів, Ливче, Довжнів, Гільче, Винники, Варяж місточко, Варяж село і наробив всюди великої шкоди. В Варяжи падав град величини курячих яєць, повибивав шиби в вікнах і лише тому, що се діяло ся коло 4. години з рана, треба завдячити, що з людий нїхто не потерпів. — Про таке саме нещастє пишуть і з повіта теребовельского. Минувшого тиждня знищив град величини курячого яйця всї земні плоди в селах: Ласківцї, Вербовець, Могильниця, Будзанів, Звиняч, Скоморохи, Млиниці і Кобиловолоки. — З Харкова доносять, що цїлу охрестність між стациями Іловія і Покровскоє при курско-харківскій залїзници навістила страшна буря з градом. Всї засїви на просторі 30.000 десятин цїлковито знищені. Богато селяньских хат запалив грім, також погибло від грому 8 осіб.— Дня 17 с. м. в Бабчи і Молодкові падав град величини волоского оріха. Потовк ярину, овес, ячмінь і т. д. Озимини там мало, а й град витовк. Навіть трава потерпіла.

— **Ради селянина.** З Підгіря пише нам один селянин коротенько про ріжні справи і подає свої ради, котрим не можна відмовити певної рациї. В справі війтів каже він: Наші невчені війти, а ще як до того люблять пересиджувати в коршмі, много зла в громаді роблять, ба марнують в ріжні способи до 500 зр. громадского майна, а за такі гроші можна би мати війта образованого, наприклад вислуженого урядника або офіцира, котрий не держав би ся пословиці: Чия горівка на столї, того правда на селї. Межи писарями суть ріжні люди, а іменно більше і менше здібні, або й цїлком не здібні, прикладні і тверезі — і відворотно. Ті гірші нераз допускають ся надужить, з тої головної причини, що маючи від 50 зр. до 120 зр. річно платн, не можуть з того з родиною своєю вижити. Тому конечна є орґанізация писарів, з жаданем еґзамину, і унормованя платнї їх. (Коли хто бідний, то ще з того не виходить, що мусить и. пр. красти. — *Ред.*) Про побір податків в громадах пише наш хлїбороб: Стемплї купував би собі кождий в урядї податковім, на лїпляв би їх сам у книзї податковій у війта чи поборця, а сам дістав би відповідне посьвідчене, що заплатив. Жаден злодій з податку нїчо не мігби вкрасти, як би податок не грішми, лише стемплями платилось.

Про кари шкільні думка єго така: В селї учителя не люблять люди за те найбільше, що пише виказі дїтий тих, що опускають школу. Мають єго за ворога, хоть він є приятелем люду. А то булоби добре, аби так як в Німеччинї по школах учителї не були обовязані робити такі викази, тільки щоби викази такі через цїлий рік робив якій письменний чоловік з громади. Відтак дає наш селянин раду на нерівність доходів сьвящеників. Каже продати ерекциональні ґрунти, а сьвящеників поробити урядниками. (О тій справі думають тепер самі сьвященики). Вкінци радить установити ревізию від горівки, так як є ревізия від соли і тютюну, бо несовістні каршмарі заправляють горівку часто вапном або тютюном. Може коли й такий лад настане....

— **Селяньский театр в читальни в Лаврові.** Дня 15 липня с. р. відбуло ся в монастири оо. Василиян в Лаврові театральне представлене виконане майже самими лаврівскими селянами, членами тамошної читальні. Грали драму в 5 актах п. з. „Най живуть!“, що мала дїяти ся на Руси в перших часах християньства. Предмет драм взятий з повісти „Галя“ написаної (після великоруского) М. Загірньою, а виданої „Просьвітою“. Перерібкою, як і цїлим переведенєм і виконанєм представленя заняв ся Василиянин о. Мурій, а щиро помагали єму пп. Людвик Пахля і Ілько Лїнинський. По полудни зібрало ся більше число запрошених гостий; сьвящеників з родинами, селян з сусїдних сіл і Лавровян. В читальни а давнїйшій комнатї шкільній устроєно сальо. Комната невелика, тому досить гостий мусїло стояти в сїнях і на дворі і з відтам заглядали через вікно. Се було перше представлене в лаврівскій читальни. Аматори держали ся всї добре, особливо визначила ся Оксана, молода дівчина, дїд Онуфрій загально подобав ся, а князь Рослав не повстидав би ся з своїм виступом і на більшій

Случайно ішов туди якийсь моряк, а він спитав єго:

— Чи не знаєте, приятелю, що то за фляґа?

Моряк не знав єї також. Все, що він міг єму сказати, було, що яхт приплив з Бріндізі [3]), та що єго папери корабельні, котрі переглянула власть портова, були в порядку. А позаяк сказано було, що яхт той, то лиш корабель прогульковий, то й власть портова не нарушала єго інкоґніта.

Петро Баторий прикликав лодку і казав завезти ся на „Саварену“, підчас коли Марокканка, здивована тим дуже, лиш видивила ся, як він поплив.

Незадовго потім станув він на корабли і звідував ся до доктора Антекірта.

Видко, що приказ не пускати на корабель нїякого чужинця, не відносив ся до него. Кватирмайстер сказав єму, що доктор Антекірт єсть в своїй комнатї.

Петро Баторий подав свою візитну карту і попросив, щоби спитали, чи доктор єго прийме.

Один моряк збіг долї сходами, що вели аж до позадних сальонів. В мінуту вийшов знову на гору і сказав, що доктор ожидає пана Петра Баторого.

Молодого мужчину завели зараз до сальону, де при вході від легких занавіс було трохи темно; але коли він станув у дверех, що стояли на розтвір, вдарило на него повне сьвітло, що впадало з гори через грубі склянні тафлї в стели.

Доктор Антекірт сидів в темній части сальону на софі. Він аж почув в собі якийсь неспокій, коли увійшов син Стефана Баторого, але Петро не міг добачити того зворушеня, а так само й не дочув тих слів, які мимоволї вирвали ся докторови з уст:

— Зовсім, як він!... Викапаний батько!

Петро Баторий був дійстно дуже подібний до свого батька; і покійник не міг инакше виглядати тогди, коли єму було двайцять і два роки: та сама сила волї виглядала єму з очий; та сама благородність в поставі, той сам погляд, готовий одушевляти ся всїм тим, що добре, що правдиве і красне.

— Я дуже рад з того, пане Баторий — відозвав ся доктор, вставши з софи — що ви послухали мого завізваня.

Відтак попросив доктор Петра сїдати, а той сїв собі против него на другім боцї сальону. Доктор говорив до Петра по мадярски, бо знав, що він уміє говорити тою мовою.

— Я був би і так прийшов — відповів Петро — щоби віддати вам візиту за гостину у моєї матери. Я знаю, що ви один із тих незнакомих приятелїв, для котрих сьвятою память мого батька і тих обох патріотів, що разом з ним погибли. Дякую вам з цїлого серця, що ви зберегли єму місце в своїй памяти.

Петро Баторий, згадавши про давну бувальщину та про свого батька і обох єго приятелїв, ґрафа Матія Сандорфа та Володислава Затмара, не міг укрити свого зворушеня.

— Вибачте, пане доктор — сказав він. — Але коли нагадаю собі то, що ви зробили, то не можу....

Він, видко, не запримітив того, що доктор Антекірт був ще більше зворушений, як він сам, і лиш длятого не відповідав зараз, щоби не показати по собі, що в нїм діяло ся.

— Пане Баторий — відозвав ся він наконець — то лиш зовсїм природний у вас біль і нема за що вибачати. Ви преці так само Мадяр з роду, а де-ж знайшов би ся такий виродний син вітчини, що не почув би болю в своїй груди на таку згадку. Тогди, пятнайцять лїт тому назад — так, вже пятнайцять лїт тому минуло — ви були ще дуже молоді. Навіть не можете сказати, що ви знали свого батька і ті події, в котрих він брав участь.

— Моя мати, так сказати-б, то друга єго половина — відповів Петро Баторий. — Она виховала мене у вірі в того, котрого ще тепер оплакує. Все, до чого він стремів, що він ро-

котрого краю корабель; на флязї суть звичайно і герби державні. Фляга може бути воєнна і торговельна. Австрийска фляґа на воєнних кораблях має три паси: в горі і в долині червоні, по середині білий пас, на середині єсть герб; торговельні кораблї мають майже таку саму фляґу, лиш долїшний пас на нїй єсть до половини червоний а до половини зелений (барва угорска) і два герби на середині хоругви (Австро-Угорщина).

[3]) Місто на всхідним побережу Італії з добрим портом, де пристають кораблї, що пливуть до Триєсту, Реки, Полї або Ґружа.

сцені. Єго рухи і виголошене були цілком природні. По представленю виступив мішаний хор, зложений з дівчат, молодих хлопців та й старших чоловіків і під проводом Ілька Лінинського відсьпівав кілька многоліть і дві побожні пісні, видані „Посланником“. Присутні гості загально були раді і вдоволені виступом лаврівских читальників, бо се в тій стороні першина.

— **Померли**: О. Петро Лодиньский, заварницкий містодекан і сьвященик з Дверника, в 47 році житя. — Текля Кокорчукова, вдова по сьвященику, в Станіславові в 78 р. житя. — Наталь Бобикевич, син о. Олекси Бобикевича зі Стрия, в 3-ім році житя.

Вистава краєва.

(Павільон львівских руских товариств).

IV. Економічний упадок селяньства і маломіщаньства, руйнованого лихвою, пообдовжуваного в банках і вивлащуваного ліцитациями, спонукав тямучих Русинів до того, щоби застановили ся над способами, як би хоч по троха запобігти сим нещастям. Одним із способів економічного піддвигненя народа признано розвиток торговельного діла у Русинів. Вже від половини 70-тих років трібували селяни, декуди за проводом сьвященників, а декуди на власну руку засновувати крамниці. Природним способом із сего виродилась думка оснувати центральне товариство торговельне, о котре би могли оперти ся крамниці рускі по селах і місточках, не тільки через набуване добрих товарів по приступнійшій ціні, через кредит і організації крамниць для взаїмної помочи, але поперед усего через вироблюване фахових сил купецких і подаване сільским крамарям поради та початків купецкого знаня. Наслідком нарад над сею справою було засноване у Львові товариство „Народна Торговля“ як раз тому 11 літ.

Перший склад товарів кольоніяльних оснувало товариство у Львові під фірмою „Народна Торговля“ д. 8 грудня 1883. В дальших роках в міру виобразуваня персоналу служибного основано склади в Станіславові, Коломиї, Снятині, Рогатині, Стрию, Дрогобичи, Самборі, Перемишлі, Сяноці, Тернополі, Бродах і Заболотові, вивінувавши їх богатим запасом товарів.

В наслідок розвою сіти філіяльних складів в краю почав ся оживлений рух між селяньством в закладаню крамниць. І коли в році заснованя „Народної Торговлі“ не було по наших селах майже жадних крамниць, то в р. 1893 мали ми вже 450 таких крамниць, котрі стоять в зносинах купецких з „Народною Торговлею“; крім тих є ще много таких крамниць, котрі задля віддаленя їх від складів „Народної Торговлі“ не можуть з нею постійно зносити ся. Заряд „Нар. Торговлї“ радо уділяє інформаций в закладаню крамниць і засновуваню подібних товариств. Такі інформациї уділяла „Нар. Торговля“ не тілько в нашім краю, але і по за єго границї, до Варшави, Семигороду, Банату, і все з добрим успіхом. Крамницям в їх розвою заряд допомагає тим, що продає їм товари по знижених цінах, а також в міру потреби і гарантиї уділяє їм кредиту в товарах.

Від заснованя товариства до д. 30 червня 1893 р. уторговала Торговля 2,289.668 зр. 66 кр.; зарібку з того було 389.524 зр. 39 кр.; виплачено титулом процентів від вкладок щадничих 37.976 зр. 59 кр., числячи по 5 проц. від вложеного капіталу; адміністрация, як плата персоналови, чинш: за льокалї, податки і т. и. коштувала 316.043 зр. 92 кр.; чистого зиску добуто 35.503 зр. 88 кр.; половину тої суми, т. є. 17.751 зр. 94 кр. виплачено членам титулом дивиденди, котра пересічно виносила доси по $7^1/_2$ проц. від уділів. Конто уділів до д. 30 червня 1893 виказує суму 22.576 зр. 45 кр., конто вкладок щадничих 100.964 зр. 27 кр., фонд резервовий 7.752 зр. 51 кр., фонд пенсийний для урядників товариства 1.410 зр. 89 кр. Членів було з кінцем червня 1893 зр. 835, а з кінцем цьвітня 1894 р. 882, з уділами на суму 24.496 зр. 45 кр.

З персоналу, побираючого науку купецку в „Народній Торговлї“ 31 молодих людий вписало ся на помічників торговельних. В складах товариства і в головнім заряді тогож занятих є около 70 людий, в тім числї 12 женщин яко касиєрки лядові або провізоричні начальниці складів. Плата персоналу виносить около 20.000 зр. річно.

Отсей рух членів, касовий і крамничний Народної Торговлї представлений ґрафічно на відповідних таблицях в павільоні рускім. Торговля виставила лиш ті товари, котрі побирає від краєвих продуцентів і продає в своїх складах. Про ті товари скажемо завтра слово, а тепер ще подамо кілька змісток про товариство ремісників „Зорю“, заложене тому 10 літ. Оно поставило собі — як звістно — задачу піддержувати житє товариске, осьвіту і матеріяльно спомагати своїх членів. Тих членів мало оно доси пересічно по 120 річно. Для них устроювано відчити і всілякі забави, прогульки, фестини і аматорскі представленя.

Товариство дбало також о фахове образоване своїх членів, оплачуючи за них такси в львівскій школї промисловій і уділюючи запомоги біднійшим членам, котрі за для розширеня своїх фахових відомостий вибирали ся в подорож за границї нашого краю. Кількох членів „Зорі“, що укінчили школи промислові у Відни або відбули там практику заводову, повернули до краю і тут заложили свої власні робітні. З поміж них беруть участь в теперішній виставі краєвій пп. Г. Мулькевич, коваль, в павільоні рускім і Т. Прокопович, столяр, в павільоні яворівскім.

Товариство „Зоря“ постановило заснувати бурсу реміснчу, в котрій могли би находити приміщене хлопці, учащаючі на науку до найліпших львівских ремісників, і в тій цїли приймає добровільні датки на будову дому для поміщеня бурси і самого товариства. На сю ціль вплинуло від 22 грудня 1892 по 15 цьвітня 1894 р. 1.136 зр. 8 кр. готівкою і цінними паперами, а надто субскрібували члени 1.007 зр. 87 кр.

Титулом запомог для хорих членів видало товариство за час свого істнованя около 1.300 зр. Крім того посїдає „Зоря“ свій власний капітал в сумі 602 зр. 46 кр.

Про участь членів „Зорі“ в виставі, скажемо другим разом.

ТЕЛЄҐРАМИ.

Гаґа 25 липня. Ходить чутка, що 14-літна королева Вільгельміна голяндска вийде замуж за князя Карола, другого сина дуньского наслїдника престола. Князь перебуває тепер в дворі голяндскім.

— **Лондон** 25 липня. Поміж лондоньским міністерством справ внїшних, а містами Токіо і Пекінґ ходять без упину депеші, але без хісна, бо Япан попросту бажає війни з Хіною. Круги політичні анґлійскі прихильні Хінцям, називають Япанців Французами всходу і запові дяють їм таку пригоду, яку мали Французи в р. 1870.

Переписка від Редакциї.

Бурси в Тернополи і Бережанах: Такі довгі конкурси можемо поміщати хиба в оголошенях, а з тим ділом треба удати ся до бюра .І. Пльона ул. Кароля Людвика ч 9 у .Львові. — **Дописувателям з Стоп. і п-ови Вой.**: То справа для наших читачів неясна. Ми передали дописи ґазеті, що вже о тім кілька разів писала.

Рух поїздів зелїзничих

важний від 1 мая 1894, після львівск. год.

Відходять до

	Поспішний		Особовий			
Кракова	3 00	10·46	5·26	11·11	7·31	—
Підволочиск	6·44	3 20	10·16	11·11	—	—
Підвол. Підзам.	6·58	3·32	10·40	11·33	—	—
Черновець	6 51	—	10·51	3·31	11·06	—
Стрия	—	—	10·26	7·21	3.41	7·46
Белзця	—	—	9·56	7·21	—	—

Приходять з

Кракова	3 08	6·01	6·46	9·36	9·36	—
Підволочиск	2 48	10·06	6·21	9·46	—	—
Підвол. Підзам.	2·34	9·49	9·21	5·55	—	—
Черновець	10 16	—	7·11	8.13	1·03	—
Стрия	—	—	9·23	9·10	12·46	2·38
Белзця	—	—	8·24	5·21	—	—

Числа підчеркнені, означають пору нічну від 6 год. вечером до 5 год. 59 мін. рано.

бив, ціле єго житє, повне преданности для своєї рідні, повне патріотизму для свого краю, знаю від неї. Коли мій батько погиб, було мені ледви вісім літ, але мені здає ся, як би він все ще жив, бо мати мені єго цілком заступила.

— Ви любите свою матір так, як она заслугує собі на то, щоби єї любити — сказав на то доктор — а ми поважаємо єї яко вдовицю мученика.

Петро подякував докторови за ті чувства, які він висказав. Серце било ся в нїм так, що аж чути було, і він навіть не побачив того, що доктор, чи вже так з природи, чи умисно, говорив очевидно з холодом, так, що здавало ся, як коли-б то вже була така єго натура.

— Позвольте, пане доктор, що спитаю вас, чи ви знали особисто мого батька? — почав Петро Баторий говорити знову.

— Так, я знав єго — відповів доктор — але лиш так, як знає студент професора, що був окрасою угорского університету. Я кінчив мої медицинські і фізикальні науки у вашій вітчині; я був учеником вашого батька, мимо того, що він був може лиш о дванайцять літ старший від мене. Я научив ся єго цінити і любити, бо я чув, що в єго науках пробивало ся вже то, що він пізнїйше робив яко горячий патріот, і я покинув єго аж тогди, коли взяв ся кінчити розпочаті на Угорщині науки в чужих краях. Незадовго по тім мусів професор Стефан Баторий для справедливої і благородної ідеї пожертвувати своє становище і ніякі приватні інтереси не були в силї збити єго з дороги обовязку. Він покинув Пресбурґ і осів в Триесті. Ваша мати підпирала єго радами і повною любови старанностию в хвилях тяжких невзгодин. Она мала всї честноти женщини; подібно як ваш батько мав честноти, що відличають мужа. Вибачте мені, коли я викликав у вас ті прикрі згадки; я зробив то лиш длятого, бо припускав, що ви не з тих, котрі можуть забути такі річи.

— Ні, пане доктор, ні! — відозвав ся Петро з молодечим одушевленєм — не можу забути, так як і Угорщина не може забути тих трох мужів, що пожертвували ся за ню: Володислава Затмара, Стефана Баторого і найсьміліїшого з них Матія Сандорфа.

— А хоч він був і найсьмілїйший з них — відозвав ся на то доктор — то вірте мені, що оба єго приятелї стояли на рівні з ним своєю преданностию, своїм пожертвованєм і своєю відвагою. Всї три мають право до однакової почести. Всї три заслужили собі на то, щоби за них відомстити ся.

Доктор замовк. Він не знав, чи пані Баторова розповіла синови все то, серед яких обставин арештовано заговірників, та чи згадала єму що про зраду. Молодий мужчина не підхопив послїдних єго слів.

Пані Баторова дїйстно о тім промовчала. Она очевидно не хотїла, щоби син єї ціле своє житє дихав лиш ненавистию або щоби пустив ся на фальшивий слїд, коли імен зрадників ніхто не знав.

(Дальше буде).

За редакцию відповідає Адам Креховецкий.

З друкарні В. Лозиньского під зарядом В. І Вебера.